

Wpływ stosowania szczepionki przeciwko zapaleniom gruczołu mlekowego na stan zdrowia wymienia i występowanie stanów zapalnych macicy u krów w okresie poporodowym.

Streszczenie

Celem badań było określenie wpływu szczepienia krów mlecznych w okresie zasuszenia szczepionką przeciwko mastitis na: 1) występowanie stanów zapalnych gruczołu mlekowego w okresie 2 miesięcy po porodzie, 2) koncentrację immunoglobulin G w krwi i mleku krów, 3) liczbę komórek somatycznych (lks) w mleku, 4) występowanie zapaleń macicy i klinicznych zapaleń błony śluzowej macicy, 5) wskaźniki płodności krów.

Badania przeprowadzono na 94 krowach mlecznych rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej o wydajności 7400 l mleka rocznie. Krowy doświadczalne ($n = 48$) otrzymały 2 iniekcje (5 ml s.c. w okolicę szyi) szczepionki Mastibiovac (Biowet Drwalew) w dniu zasuszenia i po 2 tygodniach, zwierzęta kontrolne ($n = 46$) - placebo. Szczepionka zawiera inaktywowane szczepy *Str. agalactiae*, *Str. dysgalactiae*, *Str. uberis*, *Str. pyogenes*, *Staph. aureus*, *T. pyogenes* i *E. coli* (szczepy Bov-10, Bov-14, Bov-15, Suis-21 i J5). Przed zasuszeniem, bezpośrednio po wycieleniu oraz po 14, 28 i 60 dniach od wycielenia przeprowadzano badanie kliniczne wymienia, oceniano makroskopowo wydzielinę gruczołu mlekowego, wykonywano Terenowy Odczyn Komórkowy, pobierano próbki mleka do oznaczania liczby komórek somatycznych (lks) i badania bakteriologicznego oraz próbki krwi do badań serologicznych. Stan zdrowia macicy oceniano badaniem ginekologicznym 14, 28 i 60 dnia po wycieleniu. Dokonywano także pomiaru ciepłoty wewnętrznej oraz pobierano wymazy z macicy do badania bakteriologicznego. Lks określano przy użyciu aparatu BactoCount IBCm (Bentley), koncentrację immunoglobulin G w surowicy krwi i mleku oznaczono testem ELISA.

Podanie szczepionki spowodowało istotne ($p \leq 0,05$) zmniejszenie częstotliwości występowania klinicznych (4,7% wobec 12,0%) i podklinicznych stanów zapalnych gruczołu mlekowego (12,6% wobec 24,0%). Stężenie immunoglobulin G w surowicy i wydzielinie gruczołu mlekowego krów szczepionych było istotnie ($p \leq 0,05$) wyższe w porównaniu do grupy kontrolnej. Średnia lks w mleku krów, które były szczepione przeciwko mastitis, była istotnie ($p \leq 0,05$) niższa niż w grupie kontrolnej. Częstotliwość występowania poporodowych zapaleń macicy była istotnie ($p \leq 0,05$) mniejsza w grupie doświadczalnej (8,3% wobec 13,0%). Nie stwierdzono istotnych różnic we wskaźnikach płodności między zwierzętami immunizowanymi szczepionką przeciwko mastitis a grupą kontrolną.

Uzyskane wyniki wskazują, że stosowanie szczepionki przeciwko mastitis w okresie zasuszenia może stanowić dodatkowy element programu zwalczania stanów zapalnych gruczołu mlekowego w stadach krów mlecznych.